

Ἡμερίδα

Μινωική και Αρχαία Ἑλληνική Ἱατρική.

𐀆𐀗𐀓𐀕𐀓𐀕 | 𐀓 | 𐀕𐀗𐀓𐀕𐀓 | 𐀕𐀗𐀓𐀕𐀓 | 𐀕𐀗𐀓𐀕𐀓

Μὲ τὴν συμπλήρωση τριῶν χρόνων λειτουργίας του, τὸ Μ.Κ.Σ. «Μινωικός Πολιτισμὸς καὶ Γραφές», στὸ πλαίσιο τῆς ἐπιστημονικῆς προσφορᾶς του στὴν ἀρχαία τεχνολογία καὶ γραφή, διοργανώνει ἐπιστημονικὴ ἡμερίδα μὲ ἔμφαση στὴν πρῶμη καὶ ἀρχαία Ἱατρική. Ἡ ἡμερίδα θὰ εἶναι ἀφιερωμένη στὸν ὀμότιμο καθηγητὴ τοῦ Πανεπιστημίου Κρήτης κ. Ἐμμανουήλ Χελιδόνη, γιὰ τὴν προσφορὰ του στὴν Ω.Ρ.Λ. καὶ στὴν ἱστορία τῆς Ἱατρικῆς. Στὴν Ἡμερίδα, μὲ θέμα «Μινωική καὶ Αρχαία Ἑλληνική Ἱατρική», συμμετέχουν ὡς εισηγητὲς ἐπιστῆμονες τοῦ χώρου ποὺ ἔχουν ἐρευνήσει καὶ δημοσιεύσει σχετικὰ θέματα.

ΧΩΡΟΣ ΚΑΙ ΧΡΟΝΟΣ:

Ἡ ἡμερίδα θὰ διεξαχθεῖ τὸ Σάββατο, 30 Μαρτίου καὶ ὥρες ἀπὸ 17:00 – 21:00, στὴν αἴθουσα Μανόλη Καρέλλη – Ἀνδρόγεω τοῦ Δ. Ἡρακλείου.

ΣΥΝΔΙΟΡΓΑΝΩΤΕΣ:

Ἡ Περιφερειακὴ Ἐνότητα Ἡρακλείου, ἡ Ω.Ρ.Λ. Πανεπιστημιακὴ Κλινικὴ ΠΑΓΝΗ καὶ ὁ Σύλλογος Νοσοκομειακῶν Γιατρῶν Ἡρακλείου.

Πρόγραμμα Ημερίδας

A. ΕΝΑΡΞΗ ΤΗΣ ΕΚΔΗΛΩΣΗΣ.

17:20. Χαιρετισμοί Φορέων. Αντιπεριφερειάρχης Ε. Κουκιαδάκης, Διευθυντής Ω.Ρ.Λ. ΠΑΓΝΗ Γ. Βελεγράκης, Πρόεδρος Νοσοκομειακών Ιατρών Γ. Κωστάκης

B. ΜΙΝΩΙΚΗ ΕΠΟΧΗ

17:30. Συντονίζει ο Γ. Κωστάκης, Ιατρός.

Αθανασία Κάντα: Συμπεράσματα από τα σκελετικά εύρηματα Νεολιθικής εποχής του νεκροταφείου του Αποσελέμη.

Γεώργιος Βελεγράκης: Οτορινολαρυγγολογικές Παθήσεις στην Μινωική Εποχή.

Θεονύμφη Ζουριδάκη: Οδοντολογική μελέτη ανθρωπίνων γνάθων Μινωικής περιόδου.

Ελένη Ασκητοπούλου: Το Όπιο στην Μινωική Κρήτη. Μιλούν τα Αρχαιολογικά Εύρηματα

Μηνᾶς Τσικριτσής: Ιατροί και βότανα στα αρχαία της γραμμικής Β γραφής.

19:00-19:20. Διάλειμμα - καφές

Γ. ΑΡΧΑΙΑ & ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΙΑΤΡΙΚΗ

19:20. Συντονίζει ο Ν. Ψιλάκης, Δημοσιογράφος

Ελίνα Κονσολάκη: Τραῦμα κεφαλῆς και τραχήλου στην Αρχαία Ελλάδα.

Κλεοπάτρα Μαθιανάκη: Ο Ασκληπιός και η Πίστη ως Μοχλός Θεραπείας. Τα Αρχαία Ασκληπιεία.

Ανδρέας Μανιός- Αδριανός Μπεζούγλωφ: Το Ασκληπιείο της Λεβήνας (Προβολή Βίντεο).

Δημήτριος Κασσωτάκης: Η Alkanna tinctoria από τους αρχαίους ιατρικούς κώδικες στην σύγχρονη θεραπεία των έλκων.

Μάριος Παπαδάκης: Αρχαία Έλληνική Πλαστική Χειρουργική.

Δ. ΚΛΕΙΣΙΜΟ ΕΚΔΗΛΩΣΗΣ

20:35 Απονομή Πλακέτας στον καθηγητή κ. Έμμανουήλ Χελιδόνη για την προσφορά του στην ανάδειξη της Μινωικής και αρχαίας ιατρικής, από τον Πρόεδρο του Μ.Κ.Σ. δρ. Μηνᾶ Τσικριτσῆ.

Όμιλία του καθηγητή: Περιβάλλον και Υγεία κατά την Μινωική εποχή. Τότε και τώρα

Περίληψεις ανακοινώσεων

Τὸ Ὅπιο στὴ Μινωϊκὴ Κρήτη: Μιλοῦν τὰ Ἀρχαιολογικὰ Εὐρήματα

Ἀσκητοπούλου Ἑλένη

*Ὁμότιμος Καθηγήτρια Ἀναισθησιολογίας,
Ἰατρικὴ Σχολή, Παν/μίου Κρήτης*

Ἀπὸ τὴν προϊστορικὴ Ἑλλάδα δὲν ὑπάρχουν γραπτὰ στοιχεῖα. Οἱ πληροφορίες γιὰ τὴν χρῆση τοῦ ὀπίου προέρχονται ἀπὸ προϊστορικὰ ἀρχαιολογικὰ εὐρήματα, πὺν ἀποκαλύπτουν τὴν διαδεδομένη χρῆση τοῦ γιὰ λατρευτικὲς τελετουργίες ἢ θεραπευτικὸς σκοποὺς στὴν Μινωϊκὴ Κρήτη, τουλάχιστον ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τοῦ Χαλκοῦ.

Τὸ ὀπιο ἀποθηκευόταν εἴτε μὲ τὴν μορφή τῆς κάψας ἢ τῶν σπόρων τῆς παπαρούνας ἢ σὲ ὑγρὴ μορφή, ὥστε νὰ διαλύεται στὸ νερὸ ἢ στὸ κρασί, καὶ μεταφερόταν μέσα σὲ εἰδικὰ ἀγγεῖα, πὺν εἶχαν τὸ σχῆμα καὶ τὶς διαστάσεις τῆς «κωδίας», τῆς κάψας τῆς παπαρούνας. Ἡ κάψα τῆς παπαρούνας ἀπεικονίζεται, ἐπίσης, σὲ διάφορα ἀντικείμενα τῆς καθημερινῆς ζωῆς, ὅπως εἰδῶλια, ἀνάγλυφα, βάζα, καρφίτσες καὶ κοσμήματα. Οἱ ἀναπαραστάσεις αὐτὲς δηλώνουν τὴν μεγάλη ἐξάπλωση στὸν ἀρχαῖο κόσμος τῆς μήκωνος καὶ τοῦ χυμοῦ τῆς, τοῦ ὀπίου, γιὰ θεραπευτικὸς σκοποὺς.

Τὸ πιὸ χαρακτηριστικὸ, ὅμως, παράδειγμα τῆς σημασίας τοῦ ὀπίου στοὺς Μινωῖτες εἶναι τὸ μεγαλύτερο ἀπὸ τὰ πέντε εἰδῶλια τῆς Μινωικῆς θεᾶς μὲ ἀνυψωμένα τὰ χέρια τῆς Ὑστερῆς Μινωικῆς III περιόδου (1300-1200 π.Χ.). Τὸ εἰδῶλιο, πὺν βρέθηκε σὲ ἓνα μικρὸ ἱερὸ στὰ Καλέσα, στὸ Γάζι, φέρει στὸ κεφάλι τοῦ διάδημα ἀπὸ τρεῖς κινητὲς καρφίδες, πὺν παριστάνουν τὶς «κωδίες» τῆς μήκωνος τῆς ὑπνοφόρου. Γι' αὐτὸ ὀνομάστηκε ἀπὸ τὸν καθηγητὴ Σπύρο Μαρινάτο ἢ «Θεὰ τῆς μήκωνος, ἐπώνυμος τῶν ἰαμάτων».

Ἡ λατρεία τῆς «θεᾶς τῶν μηκώνων» στὴν Κρήτη πιθανότατα συνδεόταν μὲ τὴν κατανάλωση ὀπίου κατὰ τὴν διάρκεια ὀρισμένων τελετουργιῶν, προκειμένου νὰ ἐπιτευχθεῖ εὐφορία, ἔκσταση ἢ κατάσταση διαλογισμοῦ ἢ ἴασης.

Ωτορινολαρυγγολογικές Παθήσεις στη Μινωική Έποχή

Βελεγράκης Γιώργος

Καθηγητής Ω.Ρ.Λ. Πανεπιστημίου Κρήτης

Ο Μινωικός πολιτισμός ήταν ένας από τους πολιτισμούς του παρελθόντος και άνθισε στο νησί της Κρήτης μεταξύ των ετών 2600 π.Χ. και 1100 π.Χ. Αρχαιολογικές ανασκαφές έφεραν στο φως κτίρια και αντικείμενα, δείχνοντας ότι η μινωική περίοδος είχε εκτεταμένες γνώσεις σχετικά με θέματα υγιεινής και καθαριότητας.

Ανάμεσα στα αντικείμενα ήταν ειδώλια που απεικονίζουν ανατομικά μέρη του ανθρώπινου σώματος και διάφορες παθολογικές καταστάσεις. Αυτά τα ειδώλια προσφέρονταν από τους ανθρώπους που υπέφεραν, στους θεούς και τις θεές, για να ικετεύσουν για τη βοήθειά τους στην θεραπεία τους.

Στις επισκέψεις που κάναμε παρατηρήσαμε με ιδιαίτερη προσοχή τα ειδώλια που φυλάσσονταν στο Μουσείο του Ήρακλείου. Ανακαλύφθηκαν πολλές ανατομικές λεπτομέρειες και παθολογικές παραλλαγές που άφορούσαν την περιοχή της κεφαλής και του τραχήλου.

Όδοντολογική μελέτη ανθρώπινων γνάθων Μινωικής περιόδου

Ζουριδάκη Θεονύμφη

Όδοντίατρος τ. Διευθύντρια ΕΣΥ

Όδοντιατρικής Κλινικής ΠΑΓΝΗ

Η εξέταση ανθρώπινων όστικων υπολειμμάτων παλαιότερων εποχών αποτελεί πολύτιμη πηγή πληροφοριών για τις συνθήκες ζωής των ανθρώπων, σε σχέση πάντα με τις παράλληλες ιστορικές πηγές.

Σκοπός της εργασίας είναι η μελέτη των όδοντολογικών εύρημάτων και των παθολογικών εκδηλώσεων σε ανθρώπινες γνάθους Μινωικής περιόδου, με στόχο την εξαγωγή συμπερασμάτων που αφορούν το φύλο, την ηλικία, την παθολογία των οστών των γνάθων και το επίπεδο της υγείας των δοντιών.

Το υλικό απέτελεσαν 45 τμήματα γνάθων (19 άνω και 21 κάτω) και 5 άκραιες άνω γνάθοι κρανίων, οι οποίες ανήκαν σε διαφορετικά άτομα, Παλαιοανακτορικής Μινωικής περιόδου. Κατά την εξέταση του υλικού έγινε καταγραφή των υπάρχοντων δοντιών, των εξαχθέντων εν ζωή και των άπωλεσθέντων μετά θάνατον.

Επίσης, κατεγράφη η ύπαρξη αποτριβής, τερηδόνας, περιοδοντικής νόσου, καθώς και δυσπλασιών ανατολής. Έγινε ακτινογραφική απεικόνιση όλων των γνάθων για ανεύρεση ενδοστικων αλλοιώσεων.

Συμπεράσματα: Από την μελέτη διαπιστώθηκε η ύπαρξη αποτριβής των δοντιών και περιοδοντικής νόσου σε σημαντικό ποσοστό, καθώς και αξιοσημείωτου βαθμού τερηδονική προσβολή.

Ο μεγάλος αριθμός απωλεσθέντων δοντιών εν ζωῇ (έπουλωμένα φατνία) αποτελεί ένδιαφέρον εύρημα που ύποδηλώνει ότι ύπήρχε δραστηριότητα οδοντιατρικών έπεμβάσεων την περίοδο αυτή.

Ἡ άνευρεθεισα ήλικία των άτόμων που άνήκαν οί γνάθοι τής Παλαιοανακτορικής περιόδου, έπιβεβαιώνει τον μέσο όρο τής ήλικίας των Μινωιτών που ήταν 25-35 έτη.

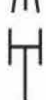
ΡΙΖΑ ΑΓΧΟΥΣΑΣ. Ἡ *Alkanna tinctoria* άπό τους άρχαίους ιατρικούς κώδικες στη σύγχρονη θεραπεία των έλκων

Κασσωτάκης Δημήτριος
Πλαστικός Χειρουργός ΠΑΙΓΝΗ

Ἡ έκ νέου άνακάλυψη μίας ιατρικής ουσίας που χρησιμοποιήθηκε στην άρχαιότητα και ή έπανεισαγωγή της στην σύγχρονη ιατρική δέν είναι μία άσυνήθιστη έννοια. Ένας μεγάλος αριθμός άπό τά σημερινά ιατρικά προϊόντα έχουν χρησιμοποιηθει στο παρελθόν με την μορφή βοτάνων.

Τέτοια παραδείγματα είναι τó σαλικυλικό όξύ που ύπάρχει στα φύλλα ίτιάς και ή άτροπίνη στην μπελαντόνα. Σκοπός τής παρούσας μελέτης ήταν νά διερευνηθει κατά πόσον ή *Alkanna Tinctoria*, που χρησιμοποιείται σήμερα για την βελτίωση τής έπούλωσης πληγών, είχε χρησιμοποιηθει στην Έλληνική άρχαιότητα.

Έρευνα τής άρχαιοελληνικής ιατρικής βιβλιογραφίας πραγματοποιήθηκε για νά άποκαλυφθει άν ή *Alkanna Tinctoria* είχε χρησιμοποιηθει στην άρχαία ιατρική και άν ναι, με ποιές ένδείξεις.

Έπιπροσθέτως, άναζητήθηκε ό τρόπος τής σημερινής άναβίωσης.

Τό φυτό *Alkanna Tinctoria* όνομαζόταν Άγχουσα άπό τους άρχαίους Έλληνες. Ιατροί, όπως ό Ἰπποκράτης, ό Διοσκουρίδης, ό Γαληνός και ό Όρειβάσιος, χρησιμοποίησαν τις ρίζες του φυτού.

Άγχουσα για τις θεραπευτικές της ιδιότητες σε έλκη και έγκαύματα, καθώς και για δερματικές λοιμώξεις, ως έμμηναγωγό, ως άντιελμινθικό, για τόν ίκτερο, για δαγκώματα φιδιών, για λεύκη και για την νόσο του Hansen. Οί άρχαίοι Έλληνες είχαν χρησιμοποιήσει τις ρίζες τής Άγχουσας για πολλούς αιώνες, αλλά σταδιακά οί ιατρικές της ιδιότητες ξεχάστηκαν και έγκαταλείφθηκαν. Ωστόσο, πριν άπό μερικές δεκαετίες, ή ιδιότητα έπούλωσης των πληγών τής ρίζας του φυτού άγχουσα έπανεξετάστηκε. Κεντρικό όρόλο στην άναβίωση των ριζών του φυτού Άγχουσα / *Alkanna Tinctoria* στην σύγχρονη ιατρική έπαιξε ό καθηγητής Βασίλης Παπαγεωργίου.

Συμπεράσματα από τὰ σκελετικά εὐρήματα Νεολιθικῆς ἐποχῆς τοῦ νεκροταφείου τοῦ Ἀποσελέμη.

Δρ. Κάντα Ἀθανασία

Ἐπίτιμη Διευθύντρια Αρχαιοτήτων
Περιφερειακῆς Ἐνότητος Ἡρακλείου

Ἡ ὁμιλία θὰ ἐπικεντρωθεῖ στὰ εὐρήματα τῆς ἀνασκαφῆς πού προῆλθαν κατὰ τὴν ἀνασκαφὴ νεολιθικοῦ νεκροταφείου πού βρέθηκε στὰ πλαίσια τοῦ ἔργου τῆς δημιουργίας τοῦ Φράγματος Ἀποσελέμη στὴν περιοχή Σφεντύλι. Βρέθηκε μοναδικὸ σκελετικὸ ὑλικὸ πού μᾶς δίνει σημαντικὲς πληροφορίες γιὰ τὴν περίοδο αὐτὴ στὴν Κρήτη.

Θὰ παρουσιασθοῦν τὰ συμπεράσματα τοῦ ὑλικοῦ πού προέκυψαν ἀπὸ τὴ μελέτη 65 σκελετῶν πού βρέθηκαν στὸ Νεκροταφεῖο.

Τραῦμα κεφαλῆς καὶ τραχήλου στὴν Αρχαία Ἑλλάδα

Δρ. Κονσολάκη Ἑλίνα

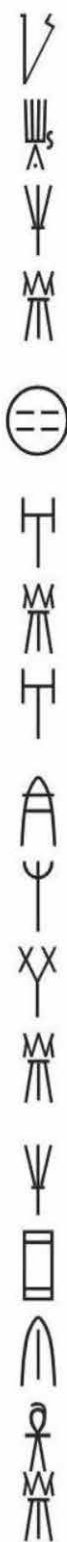
Διευθύντρια Γναθοχειρουργικῆς ΕΣΥ, ΠΑΓΝΗ

Οἱ πρῶτες ἐνδείξεις ἰατρικῆς παρουσίας μὲ τὴν ἔννοια τῆς θεραπευτικῆς ἀντιμετώπισης νόσων καὶ τοῦ τραύματος στὸν Ἑλλαδικὸ χῶρο ἀνάγονται στὴν Ἐποχὴ τοῦ Χαλκοῦ (~3000-1000 π.Χ.). Οἱ ἐνδείξεις αὐτὲς στηρίζονται σὲ ὀστεοαρχαιολογικὰ εὐρήματα, ἀρχαῖα κείμενα καὶ σὲ ἄλλα εὐρήματα.

Τὶς πληροφορίες ἀπὸ αὐτὰ τὰ εὐρήματα συμπληρώνουν τὰ Ὀμηρικὰ ἔπη μὲ τὴν πληθώρα τῶν πληροφοριῶν πού δίδουν μὲ τὶς περιγραφὲς πολεμικῶν κυρίως τραυμάτων, στίς ὁποῖες διαφαίνεται τὸ ἐπίπεδο τῶν ἀνατομικῶν γνώσεων τῆς ἐποχῆς, μὲ παράλληλες ἀναφορὲς καὶ σὲ ἀπλὲς θεραπευτικὲς πράξεις.

Μὲ τὴν ἀνάπτυξη τοῦ γραπτοῦ λόγου, οἱ πληροφορίες γιὰ τὸ τραῦμα στὴν ἀρχαιότητα αὐξάνονται. Ἡ καταγεγραμμένη γνώση ἄρχιζε σταδιακὰ νὰ μεταδίδει τὴν ἰατρικὴ ἐμπειρία καὶ νὰ ὀργανώνει τὴν ἰατρικὴ σκέψη. Τὴν ἴδια περίοδο δημιουργοῦνται οἱ πρῶτοι θεραπευτικοὶ χῶροι, βελτιώνονται ἢ ἐφευρίσκονται χειρουργικὰ ἐργαλεῖα, καθιερώνεται ἡ φαρμακευτικὴ χρῆση ὀρισμένων φυτῶν καὶ υἰοθετοῦνται ἐπεμβατικὲς καὶ ὑποστηρικτικὲς θεραπευτικὲς πρακτικὲς.

Οἱ ἀναφορὲς σὲ κακώσεις κεφαλῆς καὶ τραχήλου ἀφοροῦν συνήθως σὲ περιπτώσεις θανάτου ἢ σοβαροῦ τραυματισμοῦ ἐπιφανῶν ἀνδρῶν σὺν συνέπεια πολεμικῶν συγκρούσεων ἢ σοβαρῶν ἀτυχημάτων ἢ περιστατικὰ

πού συνέβησαν κατά τήν διάρκεια ἀθλητικῶν ἐκδηλώσεων.

Κύριος ἄξονας ἀναφορᾶς εἶναι τὰ βιβλία τῆς Ἱπποκρατικῆς Συλλογῆς καί ἰδίως οἱ πραγματεῖες *Κατ' Ἱητρεῖον, Περί Τῶν Ἐν Τῇ Κεφαλῇ Τρωμάτων, Περί Ἐλκῶν, Περί Ἄρθρων*, ἀπό οὗπου μποροῦν νά ἐξαχθοῦν ἀρκετά συμπεράσματα γιά τίς γνώσεις τῆς ἐποχῆς σχετικά μέ τήν ἀντιμετώπιση τῶν κακώσεων τῆς κεφαλῆς καί τραχήλου. Εἶναι ἐντυπωσιακό ὅτι ὅσον ἀφορᾷ στά κατάγματα τοῦ σπλαγχνικοῦ κρανίου οἱ τεχνικές καί οἱ ὁδηγίες ἀντιμετώπισης τους λίγο διαφέρουν στήν βάση τους ἀπό τίς ἀκολουθούμενες σήμερα θεραπευτικές πρακτικές.

Ὁ Ἀσκληπιός καί ἡ Πίστη ὡς Μοχλός Θεραπείας.

Τὰ Ἀρχαῖα Ἀσκληπιεῖα

Μαθιανάκη Κλεοπάτρα

Παιδίατρος- Παιδοαλλεργιολόγος Διευθύντρια ΕΣΥ

Ὁ Ἀσκληπιός, ἕνας προικισμένος γιατρός τῆς Ὀμηρικῆς ἐποχῆς, θεοποιεῖται μετὰ τὸν θάνατό του. Θεωρεῖται γιός τοῦ Ἀπόλλωνα καί πρὸς τιμὴν του ἰδρύνονται ἱερά σέ εἰδυλλιακές τοποθεσίες, μέ σκοπὸ τὴν θεραπεία μέσω ἐπίκλησης τῆς θεϊκῆς του δύναμης.

Λειτουργοῦν ἐπὶ 1000 χρόνια, δέχονται χιλιάδες ἀσθενεῖς πού θεραπεύονται στήν διάρκεια τῆς λεγόμενης «ἐγκοίμησης», ὅταν, μετὰ ἀπὸ καθαρό καί νηστεία, ξαπλώνουν στή γῆ καί ὄνειρεύονται τὸν Θεό ὁ ὁποῖος τοὺς θεραπεύει ἄμεσα ἢ τοὺς δίνει ὁδηγίες πού θὰ ὁδηγήσουν στήν θεραπεία τους. Ὑγιεῖς πιά, οἱ ἀσθενεῖς ἀφιερώνουν στοῦ ἱεροῦ τάματα (ὁμοιώματα τῶν πασχόντων μελῶν τους πού θεραπεύτηκαν) ἢ ἰάματα (πλάκες μέ σύντομη περιγραφή τοῦ προβλήματός τους καί τὴν ἐπιβεβαίωση τῆς θεαματικῆς τους ἴασης).

Ἡ ἐπιτυχία τῆς θεραπείας ἐξακολουθεῖ νά μᾶς προβληματίζει. Ἦταν ἕνα φαινόμενο placebo; Θετική ἐπιρροή ἀπὸ τὴν τοποθεσία ἢ ἀπὸ τὴν ἐπαφή μέ τὸ χῶμα; Ἡ τὸ ἀποτέλεσμα μιᾶς βαθεῖας θρησκευτικῆς ἐμπειρίας;

Τὸ Ἀσκληπιεῖο τῆς Λεβήνας (Προβολὴ Βίντεο)

Δρ. Μανιὸς Ἀνδρέας, Πλαστικὸς Χειρουργός,

Διευθυντῆς ΕΣΥ, ΠΑΓΝΗ

Ἀδριανὸς Μπεζούγλωφ Σκηνοθεσία

Ἡ παραθαλάσσια περιοχὴ τοῦ Λέντα κατοικήθηκε ἀπὸ τὰ προϊστορικὰ χρόνια. Γνώρισε ἡμέρες μεγάλης ἀκμῆς στοὺς ἑλληνιστικὸς καὶ κυρίως στοὺς αὐτοκρατορικοὺς ῥωμαϊκοὺς χρόνους, μέχρι πὺν κατέληξε σὲ ἀσήμαντες φρικτωρῖες κατὰ τὸν Μεσαίωνα, τότε πὺν ἡ πειρατεία μᾶστιζε τὰ παράλια τοῦ νησιοῦ.

Ἡ ἀνάπτυξη τῆς περιοχῆς στὴν ἀρχαιότητα ἦταν στενὰ συνδεδεμένη μὲ τὸ Ἀσκληπιεῖο τῆς, τὸ ὁποῖο λειτουργοῦσε ἐπὶ αἰῶνες καὶ ἦταν τὸ ἐπισημότερο τῆς Κρήτης. Τὸ νερὸ τῆς πηγῆς του ἔθεωρεῖτο ἱαματικὸ καὶ μάλιστα οἱ κάτοικοι τῆς περιοχῆς τὸ χρησιμοποιοῦσαν ὡς τὴν ἡμέρα πὺν σταμάτησε νὰ τρέχει, γεγονός πὺν συνέβη σχετικά πρόσφατα. Στὸ Ἀσκληπιεῖο τῆς Λεβήνας ἀσκεῖτο τόσο θεουργικὴ ὅσο καὶ ἐπιστημονικὴ ἱατρικὴ, συμφώνως πρὸς τῖς γνώσεις τῆς ἐποχῆς. Ἀδιάψευστη μαρτυρία γιὰ αὐτὸ ἀποτελοῦν τὰ ἰάματα, ὑπὸ τὴν μορφή ἐπιγραφῶν, πὺν διεσώθησαν, καθὼς καὶ οἱ ἀναφορῆς τῶν ἀρχαίων συγγραφέων. Τὸ ἱερὸ τοῦ Ἀσκληπιοῦ ὑπέστη σοβαρῆς καταστροφῆς ἀπὸ διάφορους ἐπιδρομῆς καὶ λαθρονασκαφεῖς, μὲ πλέον πρόσφατη ἐκείνη τῆς Κατοχῆς, μὲ τὸν κανονιοβολισμό τοῦ ἱεροῦ χώρου ἀπὸ τοὺς Γερμανοὺς στρατιῶτες. Σήμερα, τὸ Ἀσκληπιεῖο τῆς Λεβήνας, ἓνα μνημεῖο μεγίστης σπουδαιότητος, φαίνεται ἐγκαταλελειμμένο καὶ θὰ πρέπει νὰ λάβει τὴν πρέπουσα προσοχή, ὄχι μόνο τῶν τοπικῶν ἀρχῶν, ἀλλὰ καὶ τοῦ ἐπιστήμου κράτους.

Ἀρχαία Ἑλληνικὴ Πλαστικὴ Χειρουργικὴ

Δρ. Παπαδάκης Μάριος

Πλαστικὸς Χειρουργός - Γενικὸς Χειρουργός

Πανεπιστημιακὸ Νοσοκομεῖο Witten-Herdecke, Γερμανία.

Παρότι, στὴν Ἑλλάδα, ἡ εἰδικότητα τῆς πλαστικῆς χειρουργικῆς καθιερώθηκε ἐπίσημα πρὶν ἀπὸ πενήντα χρόνια, γραπτῆς πηγῆς τῆς ἀρχαίας ἱατρικῆς Γραμματείας δείχνουν ὅτι πολλῆς ἐπεμβάσεις πλαστικῆς χειρουργικῆς ἔβρισκαν συχνὰ ἐφαρμογῆς κατὰ τὴν Ἀρχαία Ἑλληνικὴ καὶ Βυζαντινὴ περίοδο. Οἱ ἐπεμβάσεις αὐτῆς ἀφοροῦν τὴν κεφαλή, τὰ ἄκρα, τὸν κορμὸ, καθὼς καὶ ἐπεμβάσεις ἐκτομῆς δερματικῶν βλαβῶν καὶ ἀποκατάστασης δερματικῶν ἑλλειμμάτων.

Οἱ ἀρχαῖες ἐπεμβάσεις πλαστικῆς χειρουργικῆς στὴν κεφαλή ἀφοροῦσαν στὰ ὦτα (ἑλλείμματα πτερυγίων, ἀτρησία ἔξω ἀκουστικοῦ πόρου), τὴ μύτη

(ρίνικα κατάγματα, έπανορθωτική ρινοπλαστική), τὰ βλέφαρα (έκτρόπιο, λαγώφθαλμος, βλεφαρικές συμφύσεις, έντρόπιο, κυστικοί βλεφαρικοί όγκοι), τὰ χείλη και την στοματική κοιλότητα (άγκυλογλωσσία- βραχύς χαλινός, κατάγματα-έξαρθήματα γνάθου).

Έκτός από αισθητικές έπεμβάσεις, σε περιπτώσεις γυναικομαστίας, αναλύονται επίσης ή άφαίρεση όγκων του μαστού, καθώς και οι λεμφαδενικοί καθαρισμοί. Στα άκρα οι έπεμβάσεις άφορούσαν άποκαταστάσεις πολυδακτυλίας, συνδακτυλίας, έπεμβάσεις στα νύχια, καθώς και άκρωτηριασμούς άκρων. Η άρχαία έλληνική Γραμματεία περιέχει επίσης άρκετές άναφορές σε έπεμβάσεις στο περίνεο για παθολογικές καταστάσεις, όπως ό ύποσπαδίας, ή φίμωση, ή παραφίμωση, οι βαλανοποσθικές συμφύσεις, ή άκροβυστία, ή χαλάρωση του όσχέου, οι καλοήθεις και κακοήθεις όγκοι του πέους, ή άτρησία του κόλπου και ό έρμαφροδιτισμός. Περιγράφονται επίσης τὰ έγκαύματα, οι έξελκώσεις, οι ρικνωτικές ούλες και ή έκτομή συμπαγών και κυστικών δερματικών μορφωμάτων.

Ίατροί και βότανα στα αρχεία της Γραμμικής Β' γραφής.

Δρ. Τσικριτοής Μηνάς

Έρευνητής Αιγαιακών Γραφών

Οί μινωικές και μυκηναϊκές έπιγραφές μās δίνουν κάποια στοιχεία για την ιατρική στην έποχή του Χαλκού. Χαρακτηριστικά τó προσηγορικό i-ja-te που σημαίνει ιατήρ, δηλαδή γιατρός, άπαντά σε κείμενα της Γραμμικής Α' και Β' γραφής.

Αναλούμε κατά κύριο λόγο όσες άναφορές σε συλλαβική γραφή έχουν εύρεθεί την 2η χιλιετηρίδα π.Χ., οι όποιες σχετίζονται με την Ίατρική, τις θεραπείες, τὰ βότανα και τὰ φάρμακα.

Η χρήση και ή παρασκευή των φαρμάκων στα αρχεία της γραμμικής Α' μās άναδεικνύει την σημασία του έλαιολάδου σε πάρα πολλές χρήσεις. Ειδικότερα, οι άναφορές στα βότανα, σε συνδυασμό με τὰ άρωματικά έλαια, πιστεύουμε ότι λειτουργούσαν άποφασιστικά στην πρόληψη και την ιατρική θεραπεία.

Τελικά είναι έντυπωσιακό τó εύρημα που αναλούμε και σχετίζεται με τή μοναδική παγκόσμια άναφορά σε γυναίκα γιατρό από την Φαιστό (PH Zb4) του 17ου αι. π.Χ. Συμπερασματικά προκύπτει ότι τὰ ιερά λειτουργούσαν μάλλον και ως κέντρα θεραπείας, όπου κάποιες ίεριες θά ήταν έπιφορισμένες και με την ιδιότητα του ιατρού.

Περιβάλλον και Υγεία κατά την Μινωική εποχή. Τότε και τώρα.

Χελιδόνης Έμμανουήλ

Όμότιμος καθηγητής Ιατρικού Τμήματος

Στόν πλανήτη Γή κατά τὸ παρελθὸν ἔχουν ὑπάρξει περίοδοι κλιματικῶν ἀλλαγῶν, οἱ ὁποῖες, ἀνάλογα μὲ τὴν φύση τους, συνέβαλαν στὴν ἀνοδο ἢ καὶ τὴν πτώση διαφόρων πολιτισμῶν, λόγω μεταβολῆς τοῦ περιβάλλοντος. Στὴν παρουσίαση θὰ γίνεи σύντομη ἀναφορά, ποὺ ἀφορᾷ στὸ κλίμα καὶ τὸ περιβάλλον τῆς γῆς καὶ πῶς αὐτὰ τὰ δύο εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπηρεάσουν τὴν ἐξέλιξη τοῦ ἀνθρώπου, μὲ ἰδιαίτερη ἀναφορά στὴν Μινωικὴ περίοδο καὶ τοὺς ἀνθρώπους της.

ΣΥΝΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ

Χορηγοί:

Περιφέρεια Κρήτης Περιφερειακή Ενότητα Ηρακλείου		creta maris beach resort	KNOSSOS BEACH	EVAS WALK NATURAL CRETAN FLAVORS

	𐀕𐀓𐀗𐀓 𐀕𐀓𐀗𐀓 𐀕𐀓𐀗𐀓 ΜΙΝΩΙΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΓΡΑΦΕΣ MINOAN CIVILIZATION AND SCRIPTS	